

پیام روحانی به السیسی از ترکیه

همزمان با دیدار دیپلمات های ایران و آمریکا در ژنو ...

همزمان با دیدار دیپلمات های ایران و آمریکا در ژنو
پیام روحانی به السیسی از ترکیه

هر دو دیدار را باید در نوع خود، اولین، دانست؛ اولین سفر حسن روحانی به ترکیه پس از تصدی پست ریاست جمهوری و اولین دیدار دوجانبه رسمی که آمریکایی ها و هیات ایرانی به ریاست عراقچی در آن حضور دارند. ظاهراً همه حرف ها در هر دو دیدار قرار است فقط دو طرفه باشد اما کلیت این دیدارها را باید چند وجهی دید و پیام های دیدارها را برای بازیگران متعددی ارسال کرد.

حسن روحانی رئیس جمهوری امروز - دوشنبه - از سوی عبدالله گل رئیس جمهوری ترکیه در کاخ ریاست جمهوری این کشور در آنکارا، مورد استقبال رسمی قرار گرفت.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری، حجت الاسلام حسن روحانی رئیس جمهوری روز دوشنبه از سوی عبدالله گل رئیس جمهوری ترکیه در کاخ ریاست جمهوری این کشور در آنکارا، مورد استقبال رسمی قرار گرفت. مراسم استقبال رسمی از آقای روحانی با شلیک 21 گلوله توپ آغاز و سپس با قرار گرفتن رؤسای جمهوری دو کشور در جایگاه ویژه، سرود ملی ایران و ترکیه نواخته شد.

قرار است روحانی با رجب طیب اردوغان نخست وزیر ترکیه نیز ملاقات کند و همچنین قراردادهای تجاری جدیدی بین دو کشور منعقد خواهد شد.

نسبت ایران، ترکیه و مصر در سفر روحانی

چرا روحانی به ترکیه سفر کرد و این سفر چه اهمیتی دارد؟ چه ارتباطی بین این سفر با مسائل منطقه ای مانند بحران سوریه، شکست گفتمان اخوان المسلمین به ویژه در مصر، روی کار آمدن ژنرال عبدالفتاح السیسی در سرزمین فراعنه و امنیت سازی منطقه ای وجود دارد؟ جای روابط تجاری ایران و ترکیه در این سفر کجاست؟

پایگاه قدس پرس در این باره می نویسد: سفر حسن روحانی رییس جمهوری ایران به ترکیه در حالی صورت می گیرد که ترکیه امیدوار است پس از شکست جریان اخوان المسلمین در منطقه، دریچه ای را برای احیای نقش خود بگشاید.

این رسانه به نقل از برخی کارشناسان و ناظران سیاسی در ایران می نویسد: تهران می داند که نخست وزیر ترکیه با بحرانی جدی روبروست، از این رو روحانی با بسته ای از توافقات ظاهراً تجاری اما در باطن، سیاسی به ویژه در ارتباط با سوریه راهی ترکیه شد.

قدس پرس افزود: باید اشاره کرد که رجب طیب اردوغان در دو سال گذشته کمپین های شدیدی را علیه نظام بشار اسد در سوریه به راه انداخت، اما در ماه های اخیر لحن نرم تری اتخاذ کرد و از راه حل مسالمت آمیز و گفتگو برای حل بحران سوریه سخن گفت تا این پیام را به ایران و روسیه بدهد که آنکارا را در ائتلاف خود جای دهند. ناظران منطقه ای می گویند که نرمی لحن اردوغان پس از آن به وجود آمد که ژنرال ها در مصر راه را بر آینده سیاسی جریان اخوان المسلمین بستند و اسبی که ترکیه روی آن شرط بسته بود شدیدتر از حد انتظار بر زمین افتاد.

مجرای تنفس جدید برای سیاست خارجی ترکیه

در واقع اتفاقات مصر به عنوان یکی از بزرگترین مدعیان زعامت جهان عرب و شکست اخوانی های وابسته به ترکیه و قطر در آن کشور، باعث شد که جریان منطقه ای اخوان المسلمین نیز به ویژه در سایر کشورهای مستعد بحران، عقب نشینی کند و در نتیجه عمق استراتژیکی که ترکیه عدالت و توسعه بر اساس آموزه های معمار سیاست خارجی آن احمد داود اغلو برای خود تعریف کرده بود، به مرزهای ترکیه محدود بماند.

سفر حسن روحانی به ترکیه از این منظر هم به سود ترکیه برای خروج از این انزوای منطقه ای و ایجاد فرصت تنفسی جدید برای سیاست خارجی آن است و هم به سود ایران که از این رهگذر بتواند آرامش بیشتری را به سوریه زخم خورده از بحران چند ساله برگرداند.

سفر داود اغلو به عراق و تلاش برای حل تنش های فی مابین با استفاده از فرصت های اقتصادی مشترک را در همین راستا می توان دید.

ایران، مصر جدید را سبک سنگین می کند

سفر به ترکیه با یک اتفاق قابل توجه دیگر همزمان شد. دعوت از رییس جمهور کشورمان برای شرکت در مراسم سوگند عبدالفتاح السیسی.

تهران، حسین امیرعبداللہیان معاون عربی و آفریقایی وزارت امور خارجه را برای حضور در این مراسم اعزام کرد. با وجود اعلام های رسمی، نمی توان گفت که صرفا سفر از پیش تعیین شده روحانی به ترکیه، مانع از حضور روحانی در مراسم سوگند ژنرال مصری شد؛ ژنرالی که حالا دیگر یونیفرم و نشان های نظامی را کنده و کت و شلوار و کراوات رسمی یک رییس جمهور را بر تن کرده است.

تهران نمی خواهد روابط خود را با هیچ کشوری در منطقه قطع کند و مسلما مصر نیز جایگاه ویژه ای در تعاملات و سیاست منطقه ای ایران دارد اما صحبت بر سر اولویت هاست.

ترکیه مقصد فعلی سفر روحانی یا بهتر بگوییم حزب حاکم آن یعنی عدالت و توسعه که ریشه هایی اخوانی دارد، هم دل خوشی از السیسی و نحوه تعاملش با اخوان المسلمین ندارد. ایران هم با وجود زاویه هایی که با اخوانی های در سال های اخیر یافت، باز هم باید منتظر گذشت ایام بماند و مصر جدید را سبک سنگین کند، هر چند یک نماینده را در سطح معاون وزیر برای مراسم سوگند ژنرال فرستاده است. شاید ضرورت درک اولویت های منطقه ای ایران به خصوص در ارتباط با همسایگانی چون ترکیه و لزوم آزمایش رویکردهای پیش روی دولت جدید مصر را بتوان پیام مهم روحانی به ژنرال های مصری در خصوص عدم شرکت خود در مراسم سوگند السیسی دانست.

اولین دیدار دوجانبه ایران و آمریکا

هزاران کیلومتر آنسوتر، مذاکرات هیأت های مذاکره کننده ایران و آمریکا دوشنبه در یکی از هتل های شهر ژنو برگزار شد.

هیأت مذاکره کننده ایران با آمریکا به سرپرستی سید عباس عراقچی، بامداد روز دوشنبه راهی ژنو شد.

قرار است در این دیدار زمینه های توافق نهایی درباره موضوع هسته ای ایران فراهم شود.

ایران و آمریکا در چارچوب مذاکرات ایران و 5+1 در دولت یازدهم چندین بار به طور دوجانبه دیدار کرده اند اما این برای اولین بار است که دو طرف خارج از مذاکرات رسمی در محلی جداگانه با یکدیگر دیدار می کنند.

اعضای تیم مذاکره کننده ایران را علاوه بر عراقچی، مجید تخت روانچی، حمید بعیدی نژاد، پژمان رحیمیان و داود محمدنیا، از اعضای تیم مذاکره کننده هسته ای تشکیل می دهند.

سفر حسن روحانی به ترکیه هم به سود ترک ها برای خروج از انزوای منطقه ای و ایجاد فرصت تنفسی جدید برای سیاست خارجی آن است و هم به سود ایران که از این رهگذر بتواند آرامش بیشتری را به سوریه زخم خورده از بحران چند ساله برگرداند.

همچنین اعضای تیم مذاکره کننده آمریکا را ویلیام برنز، معاون وزیر خارجه آمریکا، وندی شرمن، معاون وزیر خارجه، جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی معاون رئیس جمهور، بروک امدرسون، معاون سابق نماینده آمریکا در سازمان ملل، جیم تیم بی، مشاور ارشد کنترل سلاح و رابرت مالی، مشاور ارشد خاورمیانه در شورای امنیت ملی آمریکا تشکیل می دهند.

هرد دو دیدار یعنی دیدار حسن روحانی رییس جمهور ایران با مقام های ارشد ترکیه برای اولین بار پس از تکیه زدن وی بر مسند ریاست جمهوری ایران و اولین دیدار دوجانبه دیپلمات های ایرانی و آمریکایی، نشست هایی منحصر بفرد تلقی می شوند.

واقعیت این است که با وجود تاکیدهای سیاسی بین المللی مبنی بر تفکیک مسائل اختلافی ایران و غرب این قضایا را نمی توان در پازل منطقه ای و بین المللی آن جدا از هم دید؛ چه امنیت منطقه ای در گرو در نظر گرفتن ملاحظات همه بازیگران است. از این منظر، مساله هسته ای ایران در پازل امنیت منطقه ای و بین المللی، همپای مساله سوریه و مسائلی همچون حضور و امنیت نیروهای آمریکایی در پایگاه ها و کشورهای اشغال شده پیش می رود.

بنابراین تعامل همزمان و موثر با پرونده هایی همچون موضوع هسته ای ایران و بحران سوریه و مبارزه با تروریسم به ویژه در کشورهای همجوار مستلزم در پیش گرفتن دیپلماسی چند وجهی در این خصوص است.

جواد ارشادی- جام جم آنلاین